

ÖSTERGÅRDSSKOLANS PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING

1 SYFTET MED PLANEN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Förbud mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och i Skollagen (2010:800). Syftet med dessa lagar är att förhindra diskriminering, trakasserier och all form av kränkande behandling. Lagarna stärker barnens och elevernas skydd i verksamheten och de innefattar också ett direktiv om handlingsplikt. Barn och elever har rätt till en verksamhet som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

DISKRIMINERINGSLAGEN 3 KAP. ARBETET MED AKTIVA ÅTGÄRDER:

2 § Arbetet med aktiva åtgärder innebär att bedriva ett förebyggande och främjande arbete genom att

1. undersöka om det finns risker för diskriminering eller repressalier eller om det finns andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten,
2. analysera orsaker till upptäckta risker och hinder,
3. vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas, och
4. följa upp och utvärdera arbetet enligt 1-3. *Lag (2016:828).*

3 § Arbetet med aktiva åtgärder ska genomföras fortlöpande. Åtgärder ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt. *Lag (2016:828).*

SKOLLAGEN 5 KAP. AKTIVA ÅTGÄRDER

MÅLINRIKTAT ARBETE

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

SKYLDIGHET ATT FÖREBYGGA OCH FÖRHINDRA KRÄNKANDE BEHANDLING

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

FÖRBUD MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

SKYLDIGHET ATT ANMÄLA, UTREDA OCH VIDTA ÅTGÄRDER MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För att främja alla barns och elevers lika rättigheter och möjligheter måste således varje verksamhet ha ett planlagt arbete för att förhindra dessa kränkningar. Planen ska upprättas årligen och ska beskriva det främjande, förebyggande och åtgärdande arbete som verksamheten planerar att genomföra under året. Huvudmannen har ansvar för skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling och har delegerat till rektorn.

All personal som arbetar inom verksamheten har ett ansvar för att planen är ett levande verktyg som används, och alla som finns i verksamheten – personal, barn, elever och föräldrar – ska känna till denna plan.

Med planen ska vi på Östergårdsskolan:

- Skapa riktlinjer som verkar förebyggande mot alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- Aktivt och målmedvetet främja elevernas lika rättigheter oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och ålder.
- Arbeta för ökad trygghet och trivsel på skolan.

Utifrån den kartläggning som görs på hösten varje läsår prioriteras olika områden och olika åtgärder planeras in. Uppföljning görs på resultaten av åtgärderna i februari. Utvärdering av de åtgärder som genomförs sker i samband med upprättandet av ny likabehandlingsplan.

När vi i denna text skriver skola menar vi elevens hela skoldag det vill säga både fritidshem, förskoleklass och grundskola. Avseende uppföljning, analys och åtgärder anges dessa specifikt.

Östergårdsskolan 211025

Mats Nilsson, rektor

2 DEFINITIONER

DISKRIMINERING

När skolan behandlar en elev sämre än andra elever utifrån någon av diskrimineringsgrunderna är det diskriminering. Diskriminering kan vara antingen direkt, indirekt, aktiv eller passiv. Med **direkt diskriminering** menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön (t.ex. skolan anordnar en fotbollsturnering där endast killar får medverka). Med **indirekt diskriminering** menas att skolan diskriminerar elever genom att behandla alla lika (t.ex. att alla elever serveras samma mat trots att en del elever har annan kost). **Aktiv diskriminering** är när någon diskriminerar någon genom att handla på ett visst sätt. T.ex. "B får vara kvar i en annan klass när vi ska vandra i skogen, för där kan man inte köra hennes rullstol." **Passiv diskriminering** är när man diskriminerar någon genom att låta bli handla, t.ex. "Det är inte lönt att fråga A. Han förstår ändå inte svenska." **Trakasserier** är när en elev känner sig förolämpad, hotad eller kränkt. Det kan vara skällsord, utfrysning eller att säga något nedvärderande eller förlöjligande till någon med koppling till diskrimineringsgrunderna.

Det finns sju så kallade diskrimineringsgrunder. Diskrimineringsgrunderna är centrala i diskrimineringslagstiftningen och diskriminering eller trakasserier måste alltid kunna kopplas till någon av dessa (gäller inte sexuella trakasserier). Diskrimineringsgrunderna är följande:

- **Etnicitet:** Att tillhöra en grupp som har samma hudfärg, nationella eller etniska ursprung.
- **Religion eller annan trosuppfattning:** åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism, men *inte* exempelvis rasistiska övertygelser. Även etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller utanför, liksom politiska åskådningar.
- **Kön:** man eller kvinna.

- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell.
- **Funktionshinder:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått, eller kan förväntas uppstå.
- **Ålder:** uppnådd levnadslängd.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** någon identifierar sig inte som kille eller tjej, eller genom hur han/hon klär sig eller på annat sätt visar uttryck för att vilja tillhöra ett annat kön. Det handlar om olika sätt att förhålla sig till könsidentitet och könsuttryck och inte om sexuell läggning.

Sexuella trakasserier behöver inte ha koppling till diskrimineringsgrunderna och kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

KRÄNKANDE BEHANDLING

Kränkande behandling är när en elevs värdighet kränks och kan t.ex. vara *fysisk* (t.ex. slag, knuffar), *verbal* (t.ex. hot, öknamn), *psykosocial* (utfrysning, blickar, alla går när man kommer), *finnas i texter och bilder* (t.ex. lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webcommunities som t.ex. Instagram, Kick, Snapchat och Skype), *materiell* (t.ex. förstörelse av kläder, böcker etc.)

När/om det kommer till skolans kännedom att det förekommit kränkning av elev via nätets olika sidor eller via mobiltelefon, hanterar skolan detta enligt den arbetsgång som fastlagts för kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering. Det kan även förekomma uppträdande som utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser som inte är mobbning. Den utsattes upplevelser måste tas på allvar. En kränkning är ett uttryck för makt och förtryck. Det kan äga rum vid enstaka tillfällen och/eller vara systematiska och återkommande.

VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV PLANEN

Denna plan gäller grundskolan, i förekommande fall grundsärskolan och fritidshemmet på Östergårdsskolan.

FÖRANKRING AV PLANEN OCH ELEVERS, VÅRDNADSHAVARES OCH PERSONALS DELAKTIGHET

Planen mot diskriminering och kränkande behandling tas upp på klassråd och skolråd där eleverna får ta del av och ha möjlighet att påverka planen. Personalen ges samma möjlighet på arbetsplatsträffar och vi skolans trygghetsråd. På föräldramöten och föräldraråd ges vårdnadshavare möjlighet att vara med och utveckla skolans arbete mot kränkningar och diskriminering.

3 RUTINER FÖR AKUTA SITUATIONER

HUR SKA KRÄNKANDE BEHANDLING OCH DISKRIMINERING RAPPORTERAS, ANMÄLAS, UTREDAS, ÅTGÄRDAS OCH DOKUMENTERAS

ANMÄLAN

Händelsen ska anmälas och dokumenteras i Draftit som är kommunens digitala dokumentationsstöd. All skolpersonal ska ha kännedom och åtkomst till Draftit. Händelsen anmäls genom att den registreras i Draftit. Anmälan ska inte vara anonym. Namnen på de inblandade ska anges, både på den/de som utsatts samt på den/de som utsatt. Var och när det har inträffat samt vad som hänt ska uppges. När händelsen anmäls och registreras i Draftit får rektor, skolkurator samt huvudmankännedom om det. Den som registrerar anmälan i Draftit ska informera de inblandades vårdnadshavare. Rektorn utser utredningsansvarig i ärendet. Utredningsansvarig har möjlighet att konsultera trygghetsteamet som också ansvarar för att ärendet hanteras och följs upp.

UTREDNING

Utredningsansvarig ska samtala med de berörda och dokumentera det som framkommer. Är det flera elever inblandade ska utredningen innehålla var och ens separata version av det som hänt. Den utredningens uppgift inledningsvis är att återge de inblandades versioner för att sedan kunna göra en bedömning. Utredningsansvarig ska ha fortlöpande kontakt med vårdnadshavare.

ÅTGÄRDER

Åtgärder för att förhindra liknande händelser i framtiden ska anges i nästa steg. Här beskrivs vilka åtgärder som har vidtagits och vem som är ansvarig. Vanliga åtgärder kan vara: fortsatta samtal med utsatt/utsättande elever, samtal med vårdnadshavare, sätta vårdnadshavare i kontakt med varandra, medlande samtal, ändrad placering i klassrummet eller matsal, be kolleger skärpa uppmärksamheten på raster/andra lektioner, samtal med en grupp eller hela klassen, kartläggning, kuratorsstöd

UPPFÖLJNING

I uppföljningen ska man ha samtal kring om åtgärderna fungerat, dvs. om kränkningarna har upphört samt om det behövs fortsatt stöd. Behövs fortsatt stöd samt ytterligare uppföljning ska det anges vem som ansvarar för detta. Om kränkningen har upphört avslutas ärendet. Rektor godkänner och avslutar samt skickar in det till huvudmannen som också ska godkänna.

Har inte situationen förbättrats vid uppföljning eller om det är återkommande incidenter med samma personer inblandade ska trygghetsteam och elevhälsan kopplas in i ärendet för

vidare utredning och åtgärder.

Om misstanke finns om att en vuxen kränker en elev

Anmäls och dokumenteras också i Draftit. Rektor kontaktar förvaltning och personalavdelning inför utredning. Om så bedöms kontaktas polismyndigheten och arbetsmiljöverket.

KONTAKTUPPGIFTER TILL LEDNING OCH PERSONAL

Mats Nilsson, rektor mats.nilsson@skurup.se 0411 – 53 62 30

Östergårdsskolans trygghetsteam

Joacim Engblom joacim.engblom@skurup.se
Per-Herbert Andersson perherbert.andersson@skurup.se
Andreea Banea andreea.banea@skurup.se
Ann Valfridsson ann.valfridsson@skurup.se
Leif Andersson leif.andersson@skurup.se
Maria Håkansson maria.hakansson1@skurup.se
Marie Jönsson marie.jonsson@skurup.se
Mattias Svedman mattias.svedman@skurup.se
Torbjörn Wiberg torbjorn.wiberg@skurup.se

4 ÖSTERGÅRDSSKOLANS ORDNINGSGREGLER

Östergårdsskolans regler

- Vi ska vara rädda om varandra, varandras saker och skolans lokaler.
- Vi är ute under raster och stannar på skolans område.
- Mobiltelefoner lämnas in när skoldagen börjar. Läraren bestämmer när den får användas.
- Snöbollskastning får ske på bestämd plats och när läraren är med.
- Skolans gemensamma King-regler gäller.

RUTIN NÄR REGLERNA INTE FÖLJS

- Om skolans regler inte följs tillrättavisar personalen.
- Fortsätter eleven att bryta mot reglerna kontaktar personalen vårdnadshavare och informerar om det som händer i skolan.
- Skulle beteendet trots detta inte upphöra kallar mentor vårdnadshavare till ett möte och en utredning görs för att ta reda på orsakerna till elevens beteende och vad som behöver göras för att stötta eleven och åstadkomma nödvändiga ändringar.
- I nästa steg kallas vårdnadshavare på nytt till möte där representant från EHT eller Trygghetsteamet deltar. Planerade åtgärder dokumenteras och genomförda åtgärder utvärderas i en åtgärdsplan.
- Om elevens beteende inte upphör trots de vidtagna åtgärderna kan det bli aktuellt att sätta in disciplinära åtgärder enligt 5 kap skollagen. Utvisning från återstoden av lektionen och kvarsittning kan ha använts tidigare i åtgärdstrappan, men om skolan tömt ut alla möjligheter och vidtagna åtgärder inte haft avsedd effekt kan eleven tilldelas en skriftlig varning, under en tidsbegränsad period bli placerad i annan undervisningsgrupp på den egna skolenheten eller på en annan skolenhet. För att säkerställa övriga elevers trygghet och studiero kan det i yttersta fall bli aktuellt att stänga av eleven från undervisningen.

5 ÖSTERGÅRDSSKOLANS FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE MOT DISKRIMINERING, KRÄNKANDE BEHANDLING OCH TRAKASSERIER

Skurups kommuns trygghetsenkät genomförs varje år på alla skolor i kommunen under september månad. Resultatet för Östergårdsskolan i september 2020 var att 94 % av eleverna kände sig trygga på skolan. Resultatet i september 2021 var något lägre. 92,6% av eleverna upplever att de är trygga på skolan. Detta kan bero på att vi flyttat till tillfälliga lokaler.

En annan punkt som fick något lägre resultat i enkäten 2020 var att eleverna inte upplever att alla elever följer skolans regler. Vid elevhearing framkom också att skolans regler inte var tydliga för alla elever och att lärarna ibland inte var konsekventa med reglerna. Detta åtgärdades omgående genom att reglerna på nytt togs upp på skolrådet och klassråden.

I och med att Östergårdsskolan flyttade till tillfälliga lokaler i samband med höstterminsstarten 2021 valde vi att genomföra en sk "Trygghetskarta" över vår nya arbetsplats och utemiljö. På denna trygghetskarta fick eleverna markera platser eller områden där de upplever att de inte känner sig trygga. På så sätt kunde vi snabbt identifiera var vi vuxna behövde vara extra uppmärksamma och se till att vi alltid har uppsikt över.

Resultaten analyseras av trygghetsteamet, elevhälsan och övrig personal. Resultaten presenteras sedan för skolrådet där eleverna ges möjlighet att komma med synpunkter. I analysen konstateras att det finns ett fortsatt behov att vuxna är bra förebilder i kamratskap

i samband med fysiska rastaktiviteterna. Kamratskap behöver betonas i större utsträckning till exempel under de ordinarie idrottslektionerna och i undervisningen på fritidshemmet.

Vi kommer under läsåret 21/22 att fortsätta vårt värdegrundsarbete med regelbundna diskussioner med eleverna om hur man ska vara som en god kamrat. Det gäller att uppnå förståelse för att alla inte är lika och att ens kamrater inte alltid har samma uppfattning av verkligheten som jag har och det ska vara ok. Varje klass ska arbeta med värderingsövningar och samarbetsövningar och vi fortsätter att arbeta med URs filmserier "Vara vänner" för de yngre eleverna och "Berätta för mig" för de äldre eleverna. Klasslärarna ansvarar för detta arbete som pågår under hela läsåret.

Vi kommer att följa upp vårt arbete genom elevhearings i december-februari. Skolans kvalitetsstödjare kommer att ansvara för detta.

Målet med vårt arbete är att alla elever ska trivas och känna att de är trygga på skolan.

6 SKOLANS ÅTGÄRDANDE ARBETE

Av trygghetsenkäten kunde vi förstå att en del elever upplevde att de vuxna inte tog tag i alla konflikt- och kränkningssituationer som uppstått på skolan. Detta undersökte vi vidare genom att genomföra elevhearings med representanter från klasserna. Efter att ha sammanställt och analyserat svaren från elevhearingen konstaterade vi att en anledning till att elever kunde uppleva att de vuxna inte tog kränkings- och konfliktsituationer på fullt allvar var att de elever som utsatts för eller anmält kränkningar som de bevittnat inte fick någon återkoppling på det arbete som pedagogerna gjorde efter anmälan.

I utvärderingar av vårt arbete med de kränkningssärenden som anmäls i Drafit konstaterar vi att arbetet i nära nog 100% av fallen lett till att kränkningarna upphört. En del ärenden har tagit längre tid, men de tydliga rutinerna och åtgärderna i arbetet har haft avsedd och önskad effekt.

Under läsåret 21/22 kommer vi att fortsätta rapportera kränkningssärenden i Drafit och fortsätta arbeta enligt våra rutiner. Vi kommer i våra rutiner att lägga till återkoppling till de elever som utsatts för eller anmält en kränkning.

Vi kommer att följa upp vårt arbete genom elevhearings i december-februari. Skolans kvalitetsstödjare kommer att ansvara för detta.

Målet med vårt arbete är att alla elever ska trivas och känna att de är trygga på skolan.

7 TILL DIG SOM FÖRÄLDER/VÅRDNADSHAVARE

Har du fått veta eller misstänker att ditt barn blir utsatt för kränkande behandling eller diskriminering, eller själv kränker andra barn vill vi be dig att omgående ta kontakt med skolan. I samarbete med skolan kan du få till stånd en positiv förändring av ditt barns situation. Vi finns för er i familjen och hjälper er gärna. Barn berättar inte alltid om för någon vuxen på skolan om kränkningar de känner till. Därför är det viktigt att vi vuxna samarbetar och informerar varandra om det vi vet i dessa ärenden. Att berätta om kränkningar och diskriminering som förekommer är inte skvaller utan alltid en förutsättning för förändring och förbättring.

Som vårdnadshavare kan du förvänta dig att personalen på Östergårdsskolan:

- aldrig accepterar diskriminering och kränkande behandling.
- alltid agerar, ser till att utredning görs och att åtgärder vidtas om skolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer
- ser till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja alla elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering och kränkande behandling
- ser till att de som tillfälligt vistas på skolan blir informerade om de ska anmäla till skolans personal vid misstanke om diskriminering och kränkande behandling.
- alltid föregår med gott exempel och har ett trevligt bemötande mot barn och vuxna präglat av respekt och hänsyn
- kontakter hemmet då det känns angeläget
- vuxna alltid är närvarande på rasterna
- prioriterar säkerhet såväl i vår inne – som utemiljö
- verkar för ett aktivt elevråd och klassråd
- alltid välkomnar föräldrar att besöka/delta i vår verksamhet

Vi förväntar oss att föräldrar och vårdnadshavare:

- stöttar skolan i arbetet mot diskriminering kränkande behandling
- närvarar på utvecklingssamtal och föräldramöte
- deltar i upprättande av Östergårdsskolans plan mot kränkande behandling bland annat genom delta i kartläggning genom att svara på enkäter
- samarbetar och kommunicerar med skolans personal för att bidra till trygghet för eleverna

8 AVSLUTNING

Vi vuxna, både personal och vårdnadshavare, har ett gemensamt ansvar att fostra våra barn och elever till värderingar som uttrycker respekt och tolerans för alla de människor vi dagligen möter och kommer att möta under resten av livet. Att ha en god självkännedom och ett gott självförtroende är en mycket bra förutsättning för att kunna möta andra människor och lära sig att se deras kvaliteter och tycka om deras olikheter. Vi behöver samarbeta kring denna ansvarsfulla uppgift. Vi har samma mål – att göra vår värld till en god plats att leva i.